

BOEKENWEEK VOOR JONGEREN

20 t/m 29 SEPTEMBER 2019

LESBRIEF VOOR DOCENTEN

www.boekenweekvoorjongeren.nl

Sponsor:
nbd biblion

Organisatie:
Stichting Collectieve
Propaganda van het
Nederlandse Boek

lezen
STICHTING LEZEN

de
Schrijvers
centrale

Partners:
talent
MALMBERG

CJP

Nederlands
Letterenfonds
Dutch Foundation
for Literature

LEZEN
KUNST

FONDS21

EEN BOEK KAN ZOVEEL DOEN.

DE BOEKENWEEK VOOR JONGEREN

De Boekenweek voor Jongeren is de jaarlijkse feestelijke boekencampagne voor scholieren in de bovenbouw van de middelbare school. Boekhandel, bibliotheek en uitgevers slaan de handen ineen om jongeren te helpen bij het vinden van een boek dat bij hen past.

Een week lang touren 21 auteurs langs 100 middelbare scholen – de Literatour – en Het Beste Boek voor Jongeren bekroont de mooiste boeken voor jongeren. En dan is er als kers op de taart ook nog eens een gratis speciale uitgave voor jongeren. Laat uw leerlingen kennismaken met Joost Klein, Karin Amatmoekrim en Margje Woodrow: zij schreven speciaal een verhaal voor *3PAK*.

3PAK

3PAK bevat drie zeer verschillende verhalen. In 'Exposure' van Margje Woodrow zoekt Gwen naar een uitweg uit een lastige situatie die ze zelf heeft veroorzaakt. Thuis heeft ze het niet makkelijk. Joost Klein doet in zijn debuutverhaal 'Brüders auf Berlin' verslag van een verwarrende nacht met vrienden in Berlijn. In 'Echo' van Karin Amatmoekrim probeert S. op te vallen voor haar geheime liefde. Deze liefdesgeschiedenis is doordrenkt van Griekse mythologie. Drie verhalen die aansluiten bij de belevingswereld van jongeren.

3PAK is een cadeau aan de leerling, maar ook aan de docent. Je kunt *3PAK* eenvoudig inzetten in de les door de verhalen samen te lezen, te bespreken en eventueel de opdrachten te maken. De verhalen zijn alle drie geschikt voor de doelgroep 15-18 jaar. Je vindt in deze brochure een lesbrief met opdrachten bij de verhalen. Deze lesbrief is ontwikkeld door Talent, de lesmethode Nederlands van Uitgeverij Malmberg. Talent combineert lekker lezen met verhaalanalyse en creatieve verwerking.

Ook in deze lesbrief zijn deze drie aspecten terug te zien. Wil je weten wat Talent nog meer te bieden heeft? Kijk op www.talent-malmberg.nl.

Talent
MALMBERG
a Sanoma company

3PAK-CAMPAGNE OP SOCIAL MEDIA

Voor, tijdens en na de Boekenweek voor Jongeren zullen we volop aanwezig zijn op Twitter, Facebook en Instagram met onze ambassadeurs: de *3PAK*-auteurs en de Literatour-auteurs. Post ook een foto met #3pak. De leukste posts maken kans op een boekenpakket in een supermooie Herschel-tas!

BOEKHANDEL EN BIBLIOTHEEK

Iedere middelbare school krijgt begin september één gratis schoolpakket met 32 exemplaren van *3PAK*. De Boekenweek voor Jongeren moedigt scholen aan om samen te werken met de boekhandel en bibliotheek. Zo kon je in mei via hen extra exemplaren van *3PAK* bestellen.

Tips en ideeën voor activiteiten zijn te vinden op www.boekenweekvoorjongeren.nl

ONLINE LESMATERIAAL

Nog meer doen met *3PAK* in de klas? Kijk online voor extra materiaal en een inzichtelijk stappenplan voor 'dialogisch leren' op www.boekenweekvoorjongeren.nl/school.

TOURNEE

Tijdens de Literatour krijgen 100 scholen een of meerdere bezoeken van een schrijver. Een team van 21 enthousiaste auteurs gaat de uitdaging aan om in deze week met zoveel mogelijk jongeren in gesprek te gaan over lezen en schrijven. De organisatie ligt in handen van De Schrijverscentrale; zij adviseert en bemiddelt bij schrijversbezoeken in Nederland. Behoort uw school tot een van de touretappes tijdens de Literatour, maak er dan een groot feest van! Volgend jaar ook een auteur in de klas? Ga dan naar www.schrijverscentrale.nl. Hier zijn ook ideeën te vinden om het bezoek voor te bereiden en er zo veel mogelijk uit te halen.

LUISTER DEZE WEEK NAAR FUNX

NPO FunX is een urban radiostation dat je tegenkomt op YouTube, social media, FunX.nl

of een festival bij jou in de buurt. In samenwerking met de Boekenweek voor Jongeren is FunX op zoek naar jouw verhaal. In boeken lees je de meest uiteenlopende unieke verhalen. Soms heel persoonlijk. Maar hoe vertel je je verhaal? FunX is benieuwd naar het onvergetelijke, inspirerende, ontroerende of onvoorstelbare verhaal dat jou heeft gemaakt tot wie je nu bent. Wil jij je verhaal delen en kans maken om dat verhaal vervolgens te vertellen, dichten, rappen of bijvoorbeeld zingen op de FunX-platforms? Ga naar funx.nl/mijnverhaal en deel jouw unieke verhaal.

DE LITERATOUR PRESENTEERT HET TOURTEAM VAN 2019!

Deze schrijvers gaan op tournee! Volg hun avonturen op Twitter, Facebook en Instagram en gebruik de hashtag #Boekenweekvoorjongeren

KARIN AMATMOEKRIM

DANIËLLE BAKHUIS

KHALID BOUDOU

JOHAN FRETZ

DAAN HEERMA VAN VOSS

AUKE HULST

RAOUL DE JONG

JOOST KLEIN

MARCO KUNST

ALMA MATHIJSEN

CIS MEIJER

JENNEFER MELLINK

GUSTAAF PEEK

AAFKE ROMEIJN

JOWI SCHMITZ

BUDDY TEGENBOSCH

FRANCA TREUR

WYTSKE VERSTEEG

ROBERT VUIJSJE

MARGJE WOODROW

MAARTJE WORTEL

LESBRIEF 3PAK

Deze lessen zijn gemaakt door uitgeverij Malmberg en sluit aan bij de methode Talent.

Talent

EXPOSURE - MARGJE WOODROW

ANALYSE

1. Gwen is de hoofdpersoon. Beschrijf in onderstaand schema haar relatie met de andere personages. Geef een citaat ter ondersteuning van je antwoord.

personages	soort relatie	citaat
Gwen en haar vader		
Gwen en Sena		
Gwen en Toby		
Gwen en mevrouw Banning		

2. Gwen zit 'klem': moet ze opbiechten dat zij de filmpjes heeft gemaakt of moet ze het verzwijgen?
  - a. Noem twee redenen waarom ze haar betrokkenheid wil opbiechten en twee redenen waarom ze haar betrokkenheid wil verzwijgen.
  - b. Ook Sena lijkt klem te zitten. Omschrijf het gedrag van Sena en geef er een verklaring voor.
3. Het verhaal heet 'Exposure'. In het woordenboek staan de volgende betekenissen van het woord exposure:

- 1 blootstelling (*aan weer, gevaar, licht*)
- 2 bekendmaking, uiteenzetting, onthulling

Beide betekenissen passen bij het verhaal. Leg dit uit.

INLEVEN

1. Toby heeft bij het plaatsen van filmpjes op hun spotaccount heel andere grenzen dan Gwen. Toby geniet van het succes, Gwen denkt aan de consequenties voor anderen.
  - a. In wie herken jij jezelf het meeste?
  - b. Welke verantwoordelijkheid hebben vloggers en influencers volgens jou?
2. De rector wil iedereen laten boeten voor de filmpjes. Wat vind je hiervan?
3. Gwens vader houdt thuis nauwkeurig haar cijfers bij. Neem onderstaand schema over en vul het samen met een klasgenoot in.

voordelen van ouders die thuis actief cijfers in de gaten houden

nadelen van ouders die thuis actief cijfers in de gaten houden

4. In veel schoolsystemen wordt ook het schoolgedrag van leerlingen geregistreerd (te laat komen, spijbelen, boeken vergeten). Wat vind jij ervan als dit meteen met ouders gedeeld wordt? Wordt hiermee de privacy van leerlingen geschonden of is het juist in het belang van leerlingen?

AAN DE SLAG

Je beleeft het verhaal vanuit Gwen, maar hoe zal mevrouw Banning de gebeurtenissen ervaren hebben? Schrijf een scène vanuit het perspectief van mevrouw Banning. Kies uit:

- het moment waarop mevrouw Banning erachter komt dat er een filmpje van haar en meneer Leemans op Instagram staat;
- het moment waarop mevrouw Banning hoort dat Gwen medeverantwoordelijk is voor het filmpje en besluit haar toch te helpen.

BRÜDERS AUF BERLIN - JOOST KLEIN

ANALYSE

- Zoek informatie op over het leven van schrijver Joost Klein. Welke van onderstaande elementen uit het verhaal zijn autobiografisch?

	Autobiografisch	Niet / onbekend
Crisisopvang 'Ik woonde in die tijd letterlijk overal. In de crisisopvang waar ik een tijdje zat, mocht ik bijvoorbeeld geen Playstation hebben.' (p.29)		
Rol broer en zus 'De emoties die ik voelde tussen mijn broer en zus en mijzelf omdat zij de ouderlijke rol over mij wilden nemen, maar ik zat in de puberteit, dus ik duwde ze weg.' (p.33)		
Gymnasium 'Was dit wie ik geworden was? Was dit diezelfde jongen van 't gymnasium?'" (p.35)		

- Nu focus je je op de ik-verteller van het verhaal.
  - Wie is hij en wat weet je van hem? Geef citaten ter ondersteuning.
  - Welke andere autobiografische elementen vind je?
- Regelmatig vraagt de ik-verteller zich af hoe Louis aan geld zou zijn gekomen. Wekken deze vragen spanning op? Leg je antwoord uit.
- In het boek staan verwijzingen naar films en acteurs.
  - Noem er vier.
  - Waarom denk je dat de auteur deze verwijzingen maakt?
- Vond je de uiteindelijke ontknoping verrassend?
  - Louis haalt eigenlijk een grap uit met Joost. Vind je die grappig?
- Herlees de scène waarin Joost huilt in de club. Wat gebeurt er precies?
- Herlees je antwoorden op vraag 1, 2 en 6.
  - Gaat dit verhaal over de auteur Joost Klein zelf, of heeft hij toch een personage bedacht? Leg je antwoord uit.
  - Vind je het verhaal beter als het echt is gebeurd, of juist als het (grotendeels) verzonnen is? Leg uit.

INLEVEN

1. De angsten van Joost beginnen bij een droom. Heb jij ook zo'n kinderroom die jou beïnvloed heeft?
2. Joost kent diverse angsten. Welke tip kun je hem geven voor het omgaan met deze angsten?
3. Het geld van Louis speelt een grote rol. Vind jij het belangrijk dat iedereen in jouw vriendengroep ongeveer evenveel te besteden heeft? Waarom?
4. Zou jij ook zo'n 'avontuur' kunnen beleven? Waarom wel of niet?

AAN DE SLAG

Kies een van de volgende opdrachten:

1. Herschrijf dit verhaal vanuit Louis. Wat maakt hij mee, wat denkt hij en hoe gaat hij met de situatie om? Je mag het verhaal inkorten, maar zorg wel dat dezelfde gebeurtenissen plaatsvinden.
2. Bekijk het andere creatieve werk van Joost Klein. Maak visueel duidelijk wat de overeenkomsten of verschillen zijn tussen dit verhaal en zijn andere werk. Kies zelf een presentatievorm.
3. Reageer op het verhaal door zelf iets creatiefs te maken. Alles mag: muziek, een tekening, een foto(collage). Maak jezelf er niet te gemakkelijk vanaf. Als je wilt, kun je het resultaat delen op Instagram, #3pakJoostKlein.

ECHO - KARIN AMATMOEKRIM

ANALYSE

1. Hoe zou je de ik-verteller omschrijven aan iemand die 'Echo' niet heeft gelezen? Denk aan innerlijk, uiterlijk of reactie op belangrijke gebeurtenissen. Gebruik citaten ter ondersteuning.
2. Dorp versus stad.
  - a. Vul onderstaande tabel in met zes citaten uit 'Echo' die dorp en stad karakteriseren.

Stad	Dorp

- b. Waarom is deze tegenstelling zo nadrukkelijk in 'Echo' verwerkt?

3. Wat is mythologie?
4. In 'Echo' worden twee mensen vergeleken met dieren.
  - a. Wie wordt met welk dier vergeleken? Waarom zou voor deze dieren gekozen zijn?
  - b. Waarom heeft de schrijver vergelijkingen met dieren in 'Echo' verwerkt?
5. De torenkamer wordt uitgebreid beschreven.
  - a. Maakt de eerste beschrijving je nieuwsgierig? Waarom?
  - b. Waarvoor kan deze torenkamer symbool staan?
6. In 'Echo' komt het motief van verdwijnen/vervagen voortdurend terug.
  - a. Noem vier situaties met dit motief.
  - b. Waardoor verdwijnt de ik-verteller uiteindelijk toch niet?
7. Karin Amatmoekrim schreef eerder de roman *Het gym*. Lees een samenvatting van dit boek. Welke twee overeenkomsten zie je?

INLEVEN

1. De ik-verteller over S.: 'We maken allebei nooit helemaal deel uit van de groep. We doen net voldoende mee om niet op te vallen, maar brengen nooit genoeg van onszelf mee om er helemaal bij te horen.' (p. 53) Welke tip zou je jongeren kunnen geven die er niet bij horen?
2. S. reageert bot als ze het rode notitieboekje teruggeeft aan de ik-verteller. Had je deze reactie verwacht?
3. Zoek informatie over Narcissus en Echo. Wie ben jij, een Narcissus of een Echo? Leg uit.
4. De ik-verteller en S. willen allebei vluchten. Kun je hun verlangen begrijpen? Leg uit.

AAN DE SLAG

1. In 'Echo' speelt de kracht van verhalen vertellen een grote rol: het oerverhaal over vrouwen in de familie of het verhaal van de schim die je naam kent. Vertel een deel van jouw familiegeschiedenis of een verhaal van jouw school in een kort verhaal.
2. Maak een visuele representatie van het torenkamertje. Kies zelf de vorm.
3. Op welk dier lijkt jij? Noteer tien eigenschappen van jezelf. Koppel die aan een dier. Maak een pitch van 30 seconden waarin je jezelf presenteert vanuit de vergelijking met dat dier.

OVERKOEPELENDE VRAGEN

1. Zowel in 'Exposure' als in 'Brüders auf Berlin' wordt een deel van een songtekst weergegeven.

uit 'Exposure'

*'Maybe I'm defective
Or maybe I'm dumb
I'm sorry, so sorry for what I've done.'*
-Nothing But Thieves
(uit Sorry)

uit 'Brüders auf Berlin'

*'From Jamaica to the world!
It's just love. Why must the children play in
the streets?'*
'Be the love generation! Oe yea-eh!'
- Bob Sinclar
(uit Love generation)

- a. Zoek de liedjes op en beluister ze. Leg per verhaal uit hoe deze songtekst in verband staat met de gebeurtenissen of het gevoel van de hoofdpersoon.
- b. Denk aan een moment uit je leven waarop je je kwetsbaar voelde. Zoek nu een bestaande songtekst die past bij dit moment. Je mag ook zelf een songtekst schrijven.
2. a. De hoofdpersonen uit 'Echo' en 'Exposure' vertellen allebei over de moeizame relatie met een van hun ouders. Door hun ouders zijn ze extra kwetsbaar. Leg dit uit.
- b. Schrijf een fragment uit het dagboek van de ik uit 'Echo' of de ik uit 'Exposure' waarin de moeizame relatie met de ouder verder uitgelicht wordt.
- c. Herken je iets van deze ouder-kindrelaties in de relatie met je eigen ouders?
- d. Schrijf een gedicht waarin de relatie met een van jouw ouders centraal staat.
3. De hoofdpersoon uit 'Echo' schrijft zelf verhalen om haar gevoelens te verwerken. Hoe zou zij volgens jou geoordeeld hebben over 'Brüders auf Berlin'?
4. Bedenk een nieuwe titel voor elk verhaal. Zorg dat de worsteling van de hoofdpersonen tot uitdrukking komt in de titel. Leg ook uit waarom je deze titel hebt gekozen.
5. a. Welk verhaal vond jij het beste: 'Echo', 'Exposure' of 'Brüders auf Berlin'? Noteer minstens twee argumenten.
- b. Houd een klassikale discussie over de vraag welk verhaal het beste is. Gebruik de argumenten van opdracht 5a en luister goed naar de argumenten van anderen.
- c. Schrijf een juryrapport van tweehonderd woorden waarin je aangeeft welk verhaal van jou de prijs krijgt voor beste verhaal voor jongeren.

WWW.BOEKENWEEKVOORJONGEREN.NL

Redactie: Uitgeverij Malmberg, Paulien Sigmans en Esther Heurter.

Vormgeving: Oirik

De Boekenweek voor Jongeren is een initiatief van Stichting CPNB en Stichting Lezen en wordt ondersteund door haar partners: Fonds 21, Dioraphte, Het Nederlands Letterenfonds, Stichting Educatie en Cultuur, De Schrijverscentrale, de lesmethode Talent! van Malmberg, CJP en Stichting de Versterking.

Alle rechten voorbehouden.

Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek, Postbus 10576, 1001 EN Amsterdam.

**BOEKENWEEK
VOOR JONGEREN**